

Okvir za izvajanje in uveljavljanje načel dobre prakse v vertikalnih odnosih v verigi preskrbe s hrano

25. januar 2013

Podpisniki:

samo

organizacije,

ki

ga

odobrijo

I. Uvod

Forum na visoki ravni za izboljšanje delovanja verige preskrbe s hrano je na svojem srečanju 29. novembra 2011 z navdušenjem pozdravil nabor načel dobre prakse v vertikalnih odnosih v verigi preskrbe s hrano, ki ga je predstavila skupina zainteresiranih interesnih skupin, ki zajema vse stopnje verige. Evropska komisija je nato te organizacije pooblastila, da do konca junija 2012 predstavijo okvir za izvajanje in uveljavljanje teh načel.

Skupina več zainteresiranih deležnikov je takoj začela razprave, katerih rezultat je ta dokument. V dokumentu so opisane splošne funkcije okvira za izvajanje in uveljavljanje načel, čemur sledijo konkretna operativna orodja, ki opredeljujejo zahtevane naloge, akterje, ki so zanje odgovorni, in časovni raspored za njihovo dokončanje. Vsebuje opis upravljanja, vključno s spremljanjem in vrednotenjem, kazalnike uspešnosti, kratko oceno razmerij do obstoječih nacionalnih pravil in predpisov, prostovoljnih sistemov ter čezmejnih posledic, kratek pregled financiranja in oceno izpolnjevanja meril, ki jih je predhodno določil komisar Barnier v okviru foruma na visoki ravni.

Podpisniki menijo, da okvir predstavlja kompromis med različnimi interesi, ki je rezultat dolgotrajnih in napornih pogajanj. Ta okvir zajema akterje v vsej verigi preskrbe s hrano. Pričakuje se, da lahko spodaj predlagani okvir pripomore k doseganju cilja poštenih poslovnih odnosov na trgu in posledično k boljšemu delovanju vrednostne verige, ki trajnostno zagotavlja večjo vrednost v celotni oskrbni verigi, vključno za potrošnike.

Namen tega okvira je dopolnitev nacionalnih pravil in predpisov, pravil in predpisov EU ter drugih prostovoljnih shem in jih zato ne nadomešča.

II. Splošne funkcije

1. Pregled

Okvir je sestavljen iz sistema registracije, po katerem se gospodarski subjekti, vključno z MSP¹, prostovoljno zavežejo k izvajanju načel in sprejetju različnih načinov reševanja sporov.

Gre za prostovoljni okvir, katerega uspešnost je odvisna od pripravljenosti na sodelovanje kritične mase družb v celotni oskrbni verigi na vseh stopnjah verige preskrbe s hrano. Te družbe se zavezujejo k ravnanju v skladu z načeli dobre prakse v vertikalnih odnosih verige preskrbe s hrano kot podlagi za njihove poslovne odnose.

Ta okvir vsebuje obvezne funkcije po registraciji in je povezan z upravljanjem, ki vključuje več zainteresiranih strani, kazalnike uspešnosti in javnim nadzorom.

¹ Opredelitev EU MSP: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2003:124:0036:0041:EN:PDF>.

Pred začetkom registracije je potrebna faza vzpostavitve. Spletno orodje ter druga informacijska in komunikacijska orodja, ki jih pripravi skupina več zainteresiranih deležnikov, bodo zagotovila informacije, potrebne za registracijo, in oglaševanje za ozaveščanje družb, reprezentativnih organizacij in splošne javnosti o okviru.

Po vzpostavitvi navedenega orodja se bo mogoče registrirati. Družbe, ki se želijo registrirati, bodo to lahko storile šele, ko bodo izpolnile določene zahteve. Ko bodo registrirane, bodo morale upoštevati postopke v zvezi z izvajanjem in uveljavljanjem, opisane v tem dokumentu. Ti postopki so opisani v poglavju o operativnem okviru in bodo dopolnjeni s smernicami za izvajanje, ki jih bodo v ustreznem času pripravili podpisniki tega dokumenta. Med fazo vzpostavitve bo za spodbuditev prvih registriranih družb na voljo prehodno obdobje za registracije, v katerem se bodo družbe lahko registrirale tudi, če ne bodo izpolnjevale vseh zahtev.

2. Geografsko področje uporabe

Ta okvir zajema vse države članice EU.

Od registriranih družbe se pričakuje, da naj bi načela izvajale v vseh svojih organizacijah, ne glede na geografsko poreklo podjetij, s katerimi poslujejo, če se bodo obveznosti v skladu s pogodbo izvajale v EU. Mala in srednja podjetja s sedežem zunaj EU lahko v odnosih z registriranimi podjetji uporabijo načine reševanja sporov, ki jih zajema ta okvir, če se bodo obveznosti v skladu s pogodbo izvajale v EU.

3. Vključeni proizvodi

Ta okvir se uporablja samo za hrano (svežo in predelano) in pijače. Vendar se družbe, ki so del verige s hrano in pijačo, spodbuja k uporabi načel v vseh svojih organizacijah, ne glede na naravo proizvoda, če obstajajo podobne okoliščine (npr. podobna zgradba verige, podobne skupine proizvodov ali podobne politike o javnih naročilih). Ta okvir se ne uporablja za zagotavljanje storitev, ki zgolj pripomorejo k delovanju verige preskrbe s hrano (npr. logistika, pakiranje).

III. Operativni okvir in časovni raspored

Operativni okvir je zaradi preglednosti razdeljen v štiri stebre. Stebri niso nujno časovno razporejeni, navedeni datumi pa so okvirni.

Steber 1: vzpostavitev sistema registracije in ozaveščanje

Preden se lahko registracija dejansko začne, je treba opraviti več nalog, da se zagotovi njeno nemoteno delovanje. V tem času je pomembno spodbujanje ozaveščenosti, da se zagotovi čimprejšnja registracija velikega števila družb.

- Prevajanje

Podpisniki menijo, da je prevajanje načel dobre prakse v vse uradne jezike EU ključno.

Uradna referenčna različica je angleška, ki je bila predstavljena na forumu na visoki ravni 29. novembra 2011.

Da se zagotovi ustrezna razlaga načel, mora obstajati le en uradno sprejet prevod za vsak jezik.

Drugi dokumenti, ki jih je treba prevesti v vse jezike EU, so sedanji okvir za izvajanje in uveljavljanje, vsebina spletnega mesta in orodja za poročanje.

Prevod mora zagotoviti Evropska komisija in mora biti pripravljen najpozneje do prvega četrtertletja leta 2013. Zaželeno je, da se preveri primernost vsebine prevoda, kar bi lahko do prvega četrtertletja leta 2013 opravila nacionalna združenja. Pred prevodom ima Evropska komisija dovolj časa, da izrazi svoja mnenja o vsebini načel in primerov ter sporoči, da ta načela in primeri, ki bodo po potrebi spremenjeni v skladu z morebitnimi pomisleki, ter okvir za izvajanje in upravljanje ne pomenijo kršitve konkurenčnega prava EU.

- Spletno mesto

Pred začetkom registracij je treba vzpostaviti spletno mesto na ravni EU s potrebnimi informacijami in tehničnimi rešitvami, da se te registracije omogočijo.

Gostitelj spletnega mesta mora biti Evropska komisija, pripravljeno pa mora biti do tretjega četrtertletja leta 2013.

Vsebino spletnega mesta bodo oblikovali podpisniki. Vključevala bo vsaj načela, okvir za izvajanje in uveljavljanje, seznam registriranih gospodarskih subjektov, ugodnosti registracije, postopke, ki so potrebni za pridružitve in učinkovito udeležbo (vključno z usposabljanjem in uskladitvijo), in postopek za preklic registracije, seznam pogostih vprašanj in kazalnike uspešnosti. Vsebina spletnega mesta mora biti končana do drugega četrtertletja leta 2013.

Vsebino spletnega mesta bosta skupaj upravljali Evropska komisija, ki bo skrbela za posodabljanje seznama registriranih subjektov in spletno analitiko, in skupina za upravljanje (glej poglavje IV spodaj), ki bo skrbela za vsebino. To je treba izvajati redno kot stalni postopek.

Spodbujalo se bo oblikovanje drugih spletnih strani (npr. na nacionalni ravni), podobnih spletnemu mestu na ravni EU ali s povezavami nanj, kar bi lahko bilo v pristojnosti nacionalnih združenj in/ali javnih organov.

- Ozaveščanje

Podpisniki se zavezujejo, da bodo spodbujali široko udeležbo svojih članov in z ambicioznimi kazalniki uspešnosti merili uporabo (glej poglavje V).

Podpisniki bodo za ozaveščanje o predlaganem okviru oblikovali seznam ugodnosti, ki jih družbam prinaša registracija (npr. pomen za ugled družbe, uporaba postopkov reševanja sporov za učinkovito iskanje rešitev) do drugega četrletja 2013. Ta seznam se bo dodal na spletno mesto.

Poleg tega bodo podpisniki proučili možnost, da se pred koncem drugega četrletja leta 2013 razvijejo dodatna orodja za ozaveščanje.

Skupina zainteresiranih deležnikov bo proučila možnost razvijanja orodij za oceno ozaveščenosti o načelih dobre prakse.

Nacionalna združenja in javne organe se bo prav tako spodbujalo k razvijanju, podpori in izvajanju orodij za ozaveščanje na podlagi splošnih orodij, oblikovanih na ravni EU.

Med fazo vzpostavitve bo organizirana otvoritvena prireditvev EU, ki bo omogočila zagon in prepoznavnost. Do drugega četrletja leta 2013 jo bodo soorganizirali Evropska komisija in podpisniki tega predloga.

Družbe se bodo spodbujale, da se pripravijo za registracijo (npr. z zagotavljanjem podpore najvišjega vodstva) takoj, ko bo dosežen dogovor o tem okviru, da se zagotovi veliko število registracij takoj po vzpostavitvi spletnega mesta.

Ko bo okvir vzpostavljen, bodo vsi zadevni deležniki spodbujali k izmenjavi najboljših praks med državami članicami in sektorji (npr. na spletnem mestu ali na različnih dogodkih).

Steber 2: registracija in izvajanje načel s strani sodelujočih družb

Prostovoljna registracija družb bo na spletnem mestu možna od tretjega četrletja 2013. Podpisniki spodbujajo gospodarske subjekte, da se registrirajo in s tem pridobijo vse ugodnosti iz določb tega okvira.

Družbe morajo pred registracijo s samooceno pregledati in po potrebi spremeniti notranje postopke, da bodo zagotovili skladnosti z načeli (vključno z usposabljanjem, zmožnostjo sodelovanja v načinih reševanja sporov, komunikacijo in imenovanjem kontaktne osebe za notranje reševanje sporov). Družbe bodo morale ob registraciji potrditi, da so dokončale navedeno samooceno in izvedle potrebne ukrepe za uskladitev z načeli in postopki za izvajanje in uveljavljanje, vključno s soglasjem, da bodo sodelovale v možnih načinih reševanja sporov v skladu z določbami tega okvira.

Registracijo (in po potrebi preklic) mora opraviti oseba ali več oseb z izvršilno funkcijo, ki imajo pooblastilo za sprejemanje zavez za celotno družbo v EU, vključno z vsemi podružnicami v EU, v skladu s korporativno strukturo posamezne družbe (to pomeni, da bo registracijo morda morale podpisati več oseb z izvršilno funkcijo, če nobena taka posamezna oseba ne bo imela tega pooblastila, ali pa se bo zahtevala registracija nacionalnih podružnic družbe). Vsaka registrirana družba bo tudi imenovala kontaktno osebo v zvezi s tem postopkom za vse nadaljnje ukrepe, kot je na primer spremljanje. Imena in nazivi oseb z izvršilno funkcijo, ki opravijo registracijo, in kontaktnih oseb v zvezi s postopkom bodo objavljeni na spletnem mestu.

Sodelujoče družbe bodo morale vzpostaviti in/ali prilagoditi usposabljanje, da se zagotovi skladnost z načeli dobre prakse. Nacionalna združenja se bodo spodbujala k razvoju orodij za usposabljanje (npr.

e-učenje in seminarji) o načinih ozaveščanja glede načel in postopkov okvira pri sklepanju pogodb s sodelujočo družbo.

Sodelujoče družbe se bodo morale pripraviti na vzpostavitev postopka reševanja sporov iz stebra 3 in ob registraciji določiti kontaktno točko za reševanje sporov.

Določena kontaktna točka za reševanje sporov mora biti neodvisna od poslovnih pogajanj in je pristojna za vprašanja v zvezi z reševanjem sporov. Ta kontaktna točka za reševanje sporov je lahko druga kot kontaktna oseba v zvezi s postopkom, navedena zgoraj.

Registrirane družbe morajo poslovne partnerje obvestiti o svoji udeležbi v okviru. Družbe lahko same izberejo sredstva, s katerimi to storijo (npr. v obliki navedbe v pogodbah ali pisnega obvestila v sejhnih sobah za pogajanja).

Registrirane družbe se bodo spodbujale, da zagotovijo javne informacije o udeležbi in izvajanju načel (npr. na spletnem mestu družbe, v publikacijah itd.).

Steber 3: ravnanje v primeru sporov in iskanje rešitev

I. Kršitve načel dobre prakse

Naslednje določbe se uporabijo pri sporih v zvezi z domnevno kršitvijo načel dobre prakse. Registrirane družbe morajo pregledati in po potrebi spremeniti svoje pogodbe, da zagotovijo združljivost s sedanjim okvirom.

1. Individualni spori

Družbe lahko izbirajo med naslednjimi načini reševanja sporov:

- a. poslovna pot: pritožnik se lahko odloči, da bo zadevo predložil na višjo raven poslovne hierarhije družbe, ki je domnevno kršila pravila;
- b. pogodbene možnosti: pritožnik lahko uporabi vse mehanizme reševanja sporov, ki so predvideni v pogodbi;
- c. notranje reševanje sporov: pritožnik se lahko obrne na notranji organ za reševanje sporov družbe, ki je domnevno kršila pravila. Registrirane družbe morajo imeti vzpostavljen postopek notranjega reševanja sporov. Postopek notranjega reševanja sporov mora biti neodvisen² od poslovnih pogajanj ter nepristranski in hiter. Postopek mora zagotavljati, da pritožnik ne bo postal predmet poslovnih povračilnih ukrepov;
- d. mediacija ali arbitražna: pogodbenici se lahko za pomoč pri rešitvi spora obrneta na neodvisno tretjo stran, ki to lahko stori z nezavezujočo rešitvijo (mediacija) ali zavezujočim sklepom (arbitražna). Za ta dva načina je potrebno soglasje obeh pogodbenic.

² Pri registraciji lahko družba navede, da zaradi svoje majhnosti utemeljeno ne more zagotoviti takšne neodvisnosti.

Delitev stroškov za ta način je določena s pravom, ki se uporablja. Arbitražni postopek mora zagotoviti učinkovita jamstva obrambe. Dokazno breme nosi pritožnik;

- e. sodni načini: pritožnik lahko uporabi običajne sodne načine v skladu z nacionalnimi pravili in predpisi.

Poslovni povračilni ukrepi proti kateri koli družbi zaradi uporabe teh mehanizmov so resna kršitev načel dobre prakse in lahko ogrozijo delovanje celotnega sistema.

Če zakonodaja ne določa drugače, je izbira mehanizma za reševanje sporov stvar pritožnika. Ta lahko izbere način, ki najbolj ustreza njegovim potrebam in je sorazmeren, pri čemer upošteva stroškovno učinkovitost in uspešnost glede na naravo spora. To pomeni, da morajo družbe najprej uporabiti načine, ki so manj kontradiktorni in manj dragi. Vendar je za mediacijo in arbitražo potrebno soglasje obeh strani.

Družbe z registracijo soglašajo, da bodo za reševanje sporov v zvezi z uporabo teh načel uporabile enega od teh načinov. Zato se morajo pred registracijo prepričati, da so pripravljene uporabiti vse te načine. Pričakuje se, da se lahko velika večina sporov s temi načini reši v štirih mesecih, z izjemo sporov, ki se rešujejo z mediacijo, arbitražo in tradicionalnimi sodnimi načini.

Pravna sredstva, sankcije in/ali kazni, vključno s finančnimi nadomestili za vse dejanske in dokazane škode ter za neskladnost z načeli dobre prakse, vključno s poslovnimi povračilnimi ukrepi, se določijo v okviru uporabljenih načinov reševanja sporov. Izvršljivi so v skladu s pravom, ki se uporablja.

Seznam ustreznih nacionalnih mehanizmov mediacije in arbitraže bo kot referenca družbam na voljo na spletnem mestu. Evropska komisija in podpisniki tega okvira ga bodo skupaj pripravili do drugega četrtertletja leta 2013.

2. Združeni spori

Posamezni člani skupine za upravljanje (glej poglavje IV) lahko zahtevajo, da skupina za upravljanje analizira spor v zvezi z resno kršitvijo načel, ki vpliva na več njenih članov.

Vprašanje se mora skupini za upravljanje predstaviti ob zagotavljanju anonimnosti in zaupnosti vseh strani glede identitete zadevnih družb in vseh zaupnih ali poslovno občutljivih informacij.

Skupina za upravljanje bo z zaupnim postopkom vzpostavila stik z družbo, ki je domnevno kršila načela, in zahtevala odgovor.

Kot je določeno v točki 3 stebra 4, bo skupina za upravljanje pripravila in vsem registriranim družbam poslala splošne smernice, za katere se bo lahko po njeni presoji opravil tudi zunanji pregled glede pravne skladnosti. V smernicah samih in postopku njihovega sporočanja ves čas velja zagotovilo anonimnosti in zaupnosti.

Skupina za upravljanje bo za zagotavljanje anonimnosti in zaupnosti na vseh stopnjah postopka pripravila pisni poslovnik, ki bo določal način za utemeljevanje in združevanje sporov ter preprečevanje morebitnih navzkrižij interesov.

Če bo med tem postopkom skupina za upravljanje menila, da je treba načela dobre prakse razložiti, pojasniti ali opredeliti, lahko to stori v skladu z določbami iz točke 3 stebra 4.

Podpisniki priznavajo, da je nacionalna raven najprimernejša za obravnavanje sporov, in bodo zato spodbujali vzpostavitev podobnih postopkov, ki vključujejo združenja zainteresiranih strani na nacionalni ravni.

Skupina za upravljanje bo presojala samo vprašanja s čezmejno razsežnostjo v EU ali vprašanja nacionalnega obsega, če ne obstaja enakovredna nacionalna možnost za združeno in anonimno obravnavo teh vprašanj (npr. z dialogi nacionalnih zainteresiranih strani). Zlasti lahko spore združi in predloži samo član nacionalne skupine za upravljanje več zainteresiranih strani ob strogem upoštevanju pravil o konkurenci.

II. Kršitve dogovorjenih zavez

Ta okvir vsebuje sklop dogovorjenih zavez, ki jih morajo upoštevati registrirane družbe. Kršitve teh dogovorjenih zavez se bodo reševale v skladu z naslednjimi določbami:

stalni postopek bo družbam omogočil, da sporočijo težave glede dogovorjenih zavez pri registriranih družbah. Te težave bo obravnavala skupina za upravljanje.

Če družba odkrije nepravilnost (npr. če kontaktna oseba za notranje reševanje sporov, katere ime je navedeno na spletnem mestu, ni več zaposlena v družbi in je ni nadomestila druga oseba), lahko:

- a) na to opozori zadevno družbo;
- b) to neposredno sporoči skupini za upravljanje prek namenskega e-poštnega naslova;
- c) pritožbo naslovi na člana skupine za upravljanje, ki o tem lahko začne razpravo v skupini za upravljanje, pri čemer se ohrani zaupnost identitete pritožnika.

Skupina za upravljanje bo ocenila najboljši način za sorazmerno in postopno obravnavanje pritožbe. Pri manjših kršitvah nacionalno združenje zadevne družbe za popravo položaja zaprosi družbo. Če v razumnem časovnem obdobju ni odziva, lahko skupina za upravljanje izda opomin. Če udeleženec še naprej krši dogovorjene obveznosti, je lahko začasno suspendiran, dokler kršitev ni odpravljena. Za vztrajne, namerne in nepojasnjene kršitve lahko skupina za upravljanje sprejme sklep o izključitvi iz okvira. Izključitev iz okvira je zelo učinkovito sredstvo odvratanja, saj bi za zadevno družbo pomenila negativno publiciteto, npr. z objavo na spletnem mestu in v letnem poročilu.

Steber 4: preverjanje skladnosti, vrednotenje uspešnosti in razvijanje okvira

Spremljanje je v pristojnosti skupine za upravljanje in se bo izvajalo vsako leto z začetkom v četrtem četrtletju leta 2014 in vmesnim pregledom do drugega četrtletja leta 2014. Sestavljeno bo iz dveh elementov:

1. Raziskava

Izvedla se bo preprosta raziskava, ki bo družbam v pomoč pri spremljanju napredka in bo podlaga za vrednotenje skladnosti. Raziskava ne bo zajemala vsebine sporov, ki se obravnavajo v skladu s tem okvirom. Temelji na treh elementih faze 2:

- usposabljanje,
- izvajanje načinov reševanja sporov,
- komunikacija.

Elementi raziskave o delovanju načinov reševanja sporov (te informacije se bodo dodatno obdelale za namene poročanja na anonimni podlagi) bodo naslednji:

- država, velikost družbe in kateri del verige preskrbe s hrano predstavlja,
- število pritožb, vloženih pri drugih gospodarskih subjektih (glej poglavje V),
- število pritožb, prejetih od drugih gospodarskih subjektov (glej poglavje V),
- domnevno kršena načela (s tem se bo omogočilo prepoznavanje morebitnih slabosti in potrebe po pregledu nekaterih načel in/ali primerov),
- število sporov, rešenih s posameznimi načini reševanja sporov,
- zadovoljstvo z okvirom, vključno z zagotovitvijo varnosti pred poslovnimi povračilnimi ukrepi, in predlogi za izboljšave.

Prav tako se bosta merila učinek in učinkovitost okvira:

- učinek se izmeri tako, da se preveri, ali je bil učinek pritožb zaradi kršitev načel na poslovanje družbe v obdobju raziskave bistveno večji, primerljiv ali bistveno manjši kot v predhodnem obdobju,
- učinkovitost okvira se izmeri tako, da se preveri, ali je v istem obdobju okvir bistveno bolj, primerljivo ali bistveno manj pomagal pri obravnavanju pritožb kot v predhodnem obdobju.

Letno spremljanje se bo izvedlo v obliki obvezne raziskave vseh registriranih družb. Vsaka družba, katere registracija zajema več kot eno državo, bo zagotovila, da vse nacionalne podružnice, ki jih je zajela z registracijo, izvedejo raziskavo na nacionalni ravni v vsaki državi članici EU, v kateri je prisotna.

Raziskava se bo izvedla na spletu, rezultati pa se bodo poslali nevtralnemu posredniku, ki ga imenuje skupina za upravljanje (glej oddelek IV spodaj) in ga zavezujejo stroga pravila o zaupnosti in varovanju zaupnosti. Nevtralni posrednik bo anonimne odgovore posredoval skupini za upravljanje, ki bo rezultate združila in jih predložila v ustrezni obliki. Člani skupine za upravljanje lahko izvedejo raziskavo o delovanju sistema med svojimi člani, vključno z neregistriranimi družbami, in na podlagi tega prispevajo k letnemu poročanju. O tej nameri obvestijo druge člane skupine za upravljanje in po možnosti raziskavo pripraviti na način, ki bo olajšal vrednotenje in usklajevanje rezultatov.

2. Letno poročanje

Skupina za upravljanje bo pripravila letno poročilo z ugotovitvami, sklepi in priporočili za izboljšanje okvira. To bi vključevalo poročilo na ravni EU in razdelke po posameznih državah. Skupina za upravljanje lahko za pripravo poročila uporabi zunanje izvajalce. Letno poročanje bo vključevalo:

- rezultate raziskave (glej točko 1),
- poročilo o dejavnostih skupine za upravljanje, vključno z upoštevanjem dogovorjenih obveznosti, večjimi sankcijami in vsemi morebitnimi razlagami načel in primerov za pomoč pri njihovem izvajanju.

Skupina za upravljanje bo predhodne rezultate letnega poročila predložila Evropski komisiji in z njo o njih razpravljala, nato pa bo pripravila končno različico.

Skupina za upravljanje bo o rezultatih letnega spremljanja obvestila javnost ter jih posredovala Evropski komisiji in Evropskemu parlamentu. Nacionalna združenja, javni organi in družbe se bodo spodbujali k razširjanju rezultatov raziskave.

Po objavi letnega poročila bo skupina za upravljanje izvedla vrednotenje okvira, ki se mora zaključiti do tretjega četrtertletja leta 2014.

Če se presodi, da okvir deluje, se bodo po potrebi priporočile preproste prilagoditve.

V nasprotnem primeru bo skupina za upravljanje presodila, ali bo okvir preoblikovala ali pa ga ne bo več izvajala. V tem primeru se lahko skupina za upravljanje odloči za medsebojno sodelovanje, da bi zagotovila uvedbo izvedljivega zakonodajnega okvira EU.

3. Razlaga in razvoj načel

V času letnega poročanja bo skupina za upravljanje na podlagi pridobljenih izkušenj proučila, ali obstaja potreba po razlagi ali razvoju načel in primerov za pomoč pri njihovem izvajanju, in sicer brez sklicevanja na dejanske spore.

Člani skupine za upravljanje lahko vedno opozorijo na vprašanja glede uporabe in/ali razlage načel ter na podlagi konkretnih primerov utemeljijo potrebo po smernicah, pri čemer se ohrani zaupnost identitete družbe. Če se ugotovi, da so takšne smernice potrebne in skupina za upravljanje o njih soglaša, se objavijo na spletnem mestu in sporočijo vsem zadevnim stranem. Od družb se pričakuje, da bodo pri razlaganju načel upoštevale te smernice. Takšna razlaga ali smernice ne bi smele razkriti identitete nobene strani, veljale bi samo za naprej brez retroaktivnega učinka in brez učinka na tekoče spore.

IV. Upravljanje

Upravljanje bo zagotovila skupina za upravljanje, ki bo sestavljena iz predstavnikov celotne verige preskrbe s hrano. Sestava skupine za upravljanje odraža različne interese deležnikov/interesnih skupin v verigi. Število predstavnikov za vsako interesno skupino bo odražalo njeno raznolikost. Predstavniki družb ne smejo biti imenovani za predstavnike skupine za upravljanje, da se preprečijo navzkrižja interesov. Interesne skupine in največje število predstavnikov:

- kmetje in kmetijsko-živilske zadruga: 4³,
- kmetijski trgovci: 1,
- industrija hrane in pijače: 4,
- znamke: 1,
- prodaja na drobno: 4 in
- medsektorska skupina, ki zastopa MSP: 1.

Odločitve se sprejemajo soglasno, pri čemer se vsa prizadevanja usmerijo v doseg tega soglasja. Če obstajajo ugovori, ki ne preprečujejo sprejetja odločitve, se bodo zabeležili v zapisniku. Za preprečitev navzkrižja interesov bo pripravljen natančen poslovnik.

Skupina za upravljanje deluje v skladu s strogo zaupnostjo in anonimnostjo, zato je treba pripraviti ustrezen poslovnik ter primeren dogovor o zaupnosti.

Podpisniki priznavajo, da je nacionalna raven najprimernejša za obravnavanje sporov in upravljanje sistema, zato bodo spodbujali vzpostavitev podobnih struktur na podlagi načel enakovredne zastopanosti med različnimi stopnjami oskrbne verige (primarna proizvodnja/industrija/prodaja na drobno) na nacionalni ravni.

Komisija ima dejavno vlogo spremljanja. Skupina za upravljanje bo o rezultatih in sklepih svojega dela poročala Evropski komisiji, da se zagotovita odgovornost in preglednost. Komisija lahko na skupino za upravljanje naslovi priporočila glede delovanja sistema. Komisija pri arbitraži individualnih ali združenih sporov nima nobene vloge.

V. Kazalniki uspešnosti

Za spremljanje učinkovitosti okvira se bodo določili kazalniki uspešnosti. Ti kazalniki uspešnosti se bodo ocenili v vmesnem pregledu, da se spremlja napredek in po potrebi izvedejo korektivni ukrepi.

Kazalniki uspešnosti so:

1. Kritična masa registriranih družb

³ Ti sedeži so rezervirani za združenja, ki zastopajo kmete in kmetijsko-živilske zadruga, če in ko se pridružijo okviru.

Na ravni EU in na ravni držav članic je pripravljen seznam družb po prometu ali podatkih o prodaji. Za raven EU in nacionalno raven se bodo predlagali najmanjši ciljni odstotki registriranih družb s tega seznama po enem in dveh letih od začetka registracij.

Spremljalo se bo število registriranih MSP in skupina za upravljanje bo ovrednotila napredek glede uporabe.

2. Število pritožb, rešenih v štirih mesecih, po vrstah uporabljenih načinov reševanja

Skupina za upravljanje bo med drugim analizirala število vloženi pritožb, uporabljene načine reševanja in število pritožb, rešenih v štirih mesecih.

3. Vpliv okvira (glej poglavje III, steber 4)

4. Učinek okvira (glej poglavje III, steber 4)

Za kazalnike uspešnosti 2, 3 in 4 je brez izkušenj z okvirom težko vnaprej določiti cilje.

VI. Razmerje do obstoječih nacionalnih pravil in predpisov, drugih prostovoljnih sistemov in čezmejnih posledic

Podpisniki niso imeli zadostnih informacij ali časa za izvedbo natančne analize obstoječih pravil in predpisov na nacionalni ravni, ki bi se lahko prekrivali s tem okvirom.

Vendar so deležniki na podlagi razpoložljivih informacij in s teoretičnega vidika sprejeli naslednje sklepe:

1. Nacionalna pravila in predpisi imajo prednost pred tem okvirom in povezanimi načeli ter primeri dobre prakse. Namen tega okvira za izvajanje in uveljavljanje je omogočiti dopolnitev obstoječih predpisov in rešitev, kadar ni drugih mehanizmov.
2. Če nacionalna pravila in predpisi za gospodarske subjekte že določajo zahteve s področja uporabe tega okvira, imajo v primeru enakih zahtev prednost.
3. Ker je to prostovoljen okvir, lahko družbe ta pravila sprejmejo ne glede na to, če obstajajo nacionalni predpisi ali če že veljajo bolj ali manj stroga pravila.

V skladu z načeli subsidiarnosti in vzajemnega priznavanja lahko prostovoljni sistemi (nacionalni ali mednarodni) zahtevajo, da skupina za upravljanje prizna skladnost njihovega sistema s tem okvirom. Družbe, ki so v skladu s takim sistemom (nacionalnim ali mednarodnim), bi se nato šttele za skladne tudi s tem okvirom. Vendar bi se vseeno morale uradno registrirati in upoštevati morebitne dodatne zahteve.

Za obstoječa pravila, ki se uporabljajo za določitev veljavne zakonodaje za pogodbo, se ne pričakuje, da bodo imela učinek na načine reševanja sporov iz tega okvira. V primeru čezmejnega spora se bodo vidiki sodne pristojnosti (npr. kraj, postopkovna pravila itd.), ki so potrebni za rešitev spora, določili z zakoni, ki veljajo za temeljno poslovno razmerje.

Vendar bo skupina za upravljanje proučila, ali je v zvezi s tem treba po uvedbi okvira sprejeti kakšna posebna pravila glede na različne dejavnike, na primer velikost družbe ali kulturne posebnosti.

VII. Financiranje

Podpisniki menijo, da za financiranje okvira ni potrebno posebno financiranje. Pričakuje se, da ga bodo financirali institucije, združenja in družbe, pristojni za določeno nalogo v skladu s tem okvirom, in sicer po svojih zmožnostih in iz lastnih virov. Osnutek proračuna bo pripravljen do prvega četrtertja leta 2013.

V vsakem primeru bo okvir upravljan tako, da se za vse vključene strani omeji breme.

VIII. Ocena predlaganega okvira

Forum na visoki ravni je na svojem srečanju 29. novembra 2011 imenoval ključno skupino zainteresiranih interesnih skupin, da predstavi okvir za izvajanje in uveljavljanje načel dobre prakse v vertikalnih odnosih v verigi preskrbe s hrano.

Takrat je komisar Michel Barnier navedel merila, ki jih je pri tem okviru treba upoštevati.

Po mnenju podpisnikov je koristno navesti razloge, zakaj menijo, da sedanji predlog izpolnjuje ta merila. To je koristno tudi za boljše razumevanje logičnega sklepanja, na katerem temelji predlog.

1. Učinkovitost

Ta okvir vsebuje preprosta, praktična in jasna pravila, ki lahko povečajo ozaveščenost med družbami in jim bodo tudi omogočila učinkovito uporabo načel dobre prakse v vertikalnih odnosih. Ker gre za prostovoljen okvir, predlog družbam omogoča, da svoje notranje postopke prilagodijo tako, da najlažje zagotovijo skladnost z njim, vključno s sodelovanjem v načinih reševanja sporov, usposabljanjem in obveščanjem poslovnih partnerjev. Nenazadnje bo okvir tako korenito spremenil miselnost, da bodo poštene prakse in reševanje sporov postali del običajne poslovne kulture.

2. Stroškovna učinkovitost

Ta predlog vsebuje stroškovno učinkovite ukrepe, s katerimi gospodarski subjekti ne bi smeli imeti večjih težav.

Stroški izvajanja so bili kar najbolj zmanjšani. Posebno financiranje ni potrebno, ker okvir temelji na platformi več zainteresiranih strani z javnim nadzorom.

3. Učinkovit nadzor

Spremljanje in vrednotenje okvira zagotavlja platforma več zainteresiranih strani, ki zastopa različne interese v verigi preskrbe s hrano. Čeprav ta skupina za upravljanje ni „neodvisna“ organizacija kot taka, vseeno zagotavlja nepristransko spremljanje in vrednotenje, saj deluje v skladu s strogimi pravili o zaupnosti in anonimnosti v povezavi z zastopanjem različnih interesov.

Poleg tega javni organi na ravni EU opravljajo javni nadzor, da se zagotovita učinkovitost in preglednost upravljanja. Ta predlog prav tako ne vpliva na posebno pravico oblikovalcev politike, da se po potrebi kadar koli odločijo za uvedbo zakonodajnih ukrepov.

4. Preglednost

Preglednost se zagotavlja s številnimi zahtevami glede sporočanja in objavljanja, določenimi v tem predlogu, ter s stalno javno pozornostjo institucij EU.

Poleg tega bo okvir kmalu ovrednoten v skladu s predhodno dogovorjenimi kazalniki uspešnosti. To pomeni, da se vrednotenje izvede v skladu z objektivno merljivimi merili.
